

Hyvinvointialueen pelastustoimen valmistelun tilannekatsaus

**Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen
neuvottelukunta 30.3.2022**

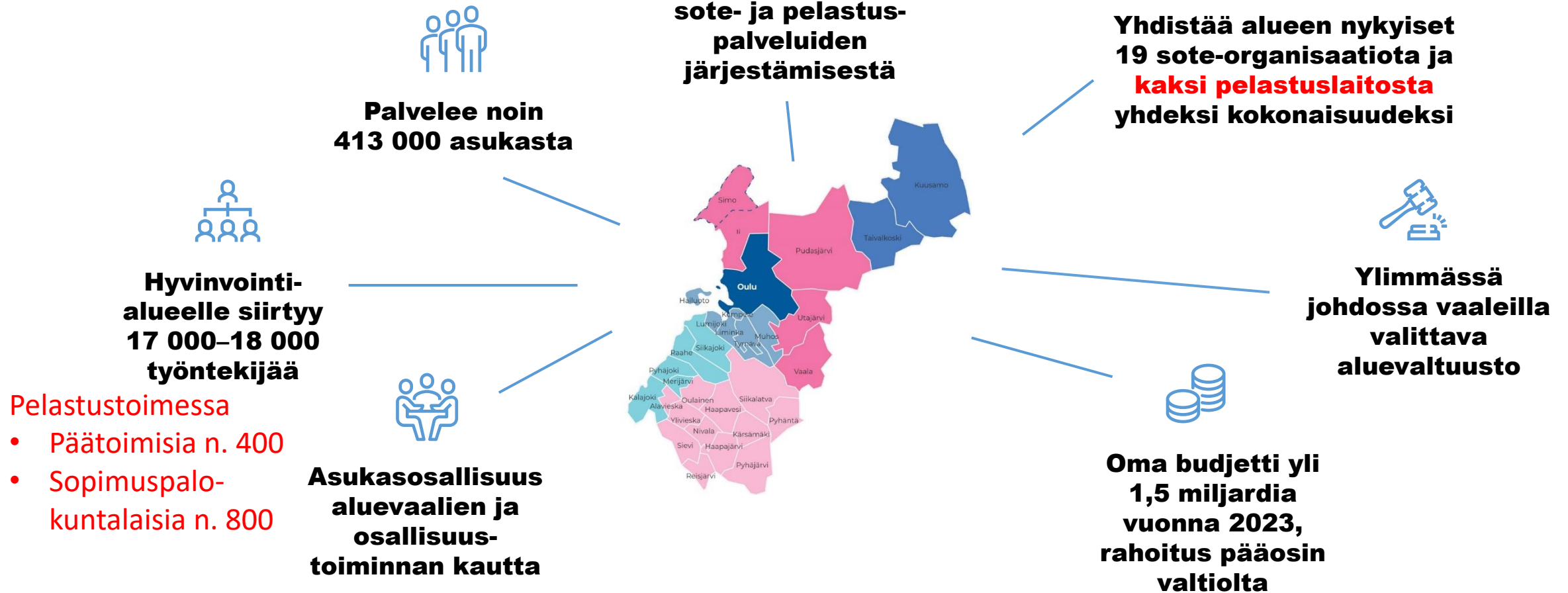
Vastuuvalmistelija Petteri Helisten

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue, 1.1.2023 alkaen

Erityistä Pohjois-Pohjanmaalla:

- Ainoa alue, jossa pelastuslaitoksia yhdistetään
- Ensihoito siirtyi sairaanhoitopiirin omaksi toiminnaksi 1.1.2022

Pelastustoimessa

- Päätoimisia n. 400
- Sopimuspalo-kuntalaisia n. 800

Pelastustoimen laskennallinen osuus n. 37 M€

Pelastustoimen valmistelun tehtävänanto

Pelastustoimen palvelutuotannon organisointi

- Pelastustoimen hallinnollisen aseman selkiyttäminen
- Pelastustoimen palveluiden organisoitumisehdotus
- Pelastustoimen palveluiden rajapinnan selkiyttäminen sote-palveluiden sekä konsernipalveluiden suhteen
- Palvelutasopäätöksen ja pelastustointia koskevan hyvinvointialuestrategian valmistelu
- Valmius- ja varautumissuunnittelun organisoitumisen valmisteluun osallistuminen
- Pelastustoimen osalta voimaannapolain mukaisen siirtyvän irtaimen omaisuuden selvittäminen ja infrapalveluiden vastuualueen kokonaisvastuulla olevan omaisuusselvitys-kokonaisuuden tukeminen

Valmistelun organisointi ja resurssit (1/4)

- Väliaikainen valmistelutoimielin (1,0 htv); toimikausi päättyi 28.2.2022
 - Petteri Helisten, väh. 50 % (*vastuuvalmistelija*)
 - Jarmo Haapanen, väh. 50 %
- Asiantuntijaresurssit (4,0 htv)
 - Asiantuntija, talous ja hallinto, 80 % tehtävä
 - Asiantuntija, henkilöstö, 60 % tehtävä
 - Asiantuntija, pelastustoiminta, 60 % tehtävä
 - Asiantuntija, varautuminen ja riskienhallinta, 50 % tehtävä
 - Asiantuntija, tekniikka ja irtaimisto, 50 % tehtävä
 - Asiantuntija, pelastustoimen ICT, 50 % tehtävä (2 kpl)
- *Haasteelliseksi on muodostunut asiantuntijoiksi siirtyneiden henkilöiden sijaisten rekrytointi -> kun sijaisia ei ole kaikille löytynyt, on osa asiantuntijoista käytännössä oto-työpanoksella*
- Lisäksi valmistelussa huomattava määrä oto-työpanosta (OKPL, Jopela)

Valmistelun organisointi ja resurssit (2/4)

Pelastustoimen valmisteluun on perustettu 11 työryhmää:

1. Pelastustoimen palvelutuotannon organisointi (pelastuslaitoksen hallintomalli, organisaatio ja johtamisjärjestelmä)
 - Omavalvonta
2. Pelastustoiminta ja pelastustoiminnan toimintavalmius, viranomaisyhteistyö
 - Operatiivinen johtaminen
 - Vasteet
 - Tilannekeskus
3. Pelastustoiminnan ohjeet, toimintamallit, suunnitelmat
4. Ensivastetoiminta
5. Öljyntorjunta

Valmistelun organisointi ja resurssit (3/4)

Pelastustoimen valmisteluun on perustettu 11 työryhmää:

6. Kaluston käyttö ja kierrätys, investointisuunnitelma

7. Sopimuspalokuntatoiminta

8. Kansainvälinen toiminta

9. Tekniikka, huollot, logistiikka

10. Pelastustoimen riskienhallinta (onnettomuuksien ehkäisy)

- Valvonta
- Ohjaus, neuvonta, toiminnalliset prosessit
- Turvallisuusviestintä
- Palontutkinta
- Riskianalyysi ja palvelutasopäätös
- HYTE

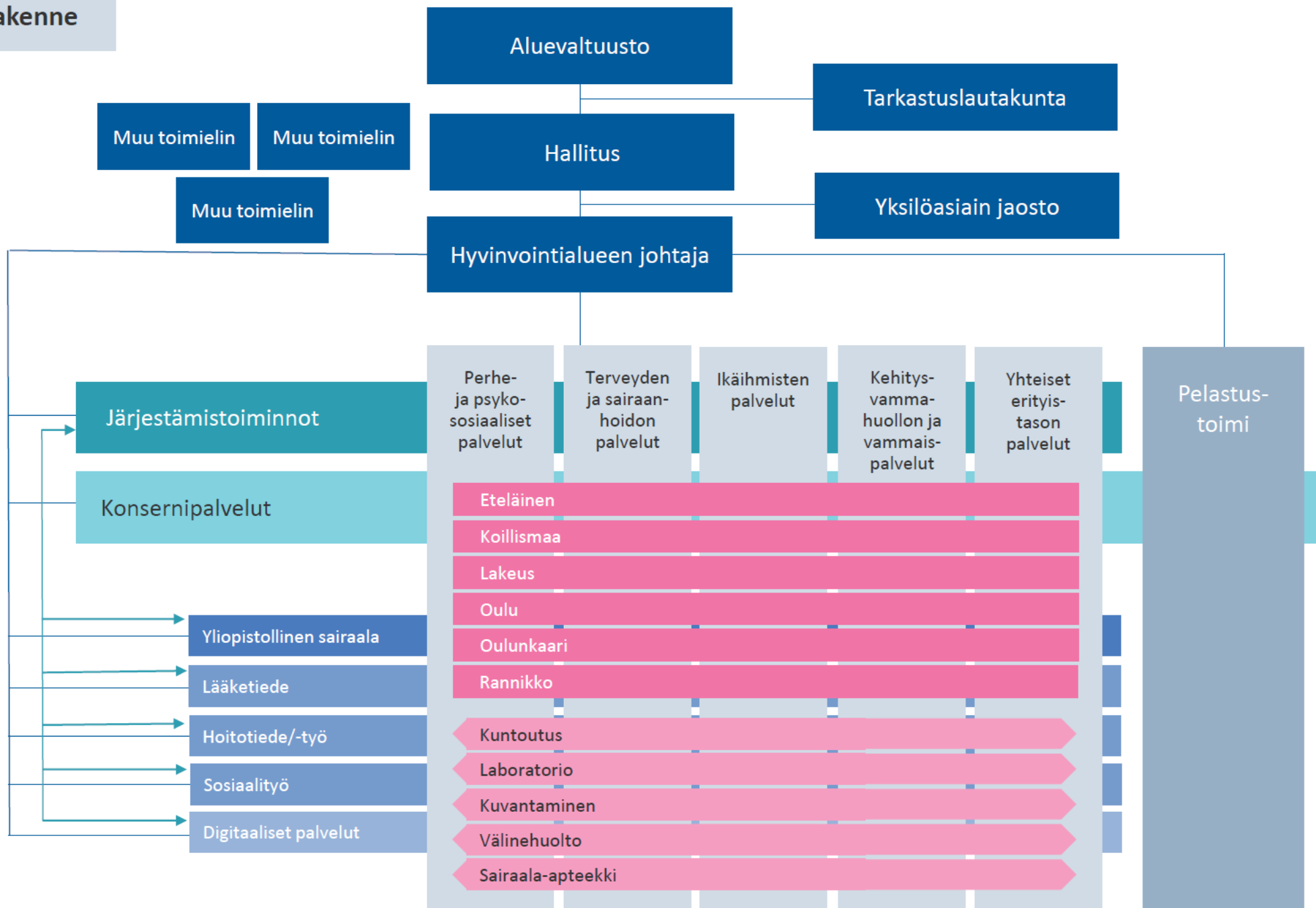
11. Pelastustoimen varautuminen

Valmistelun organisointi ja resurssit (4/4)

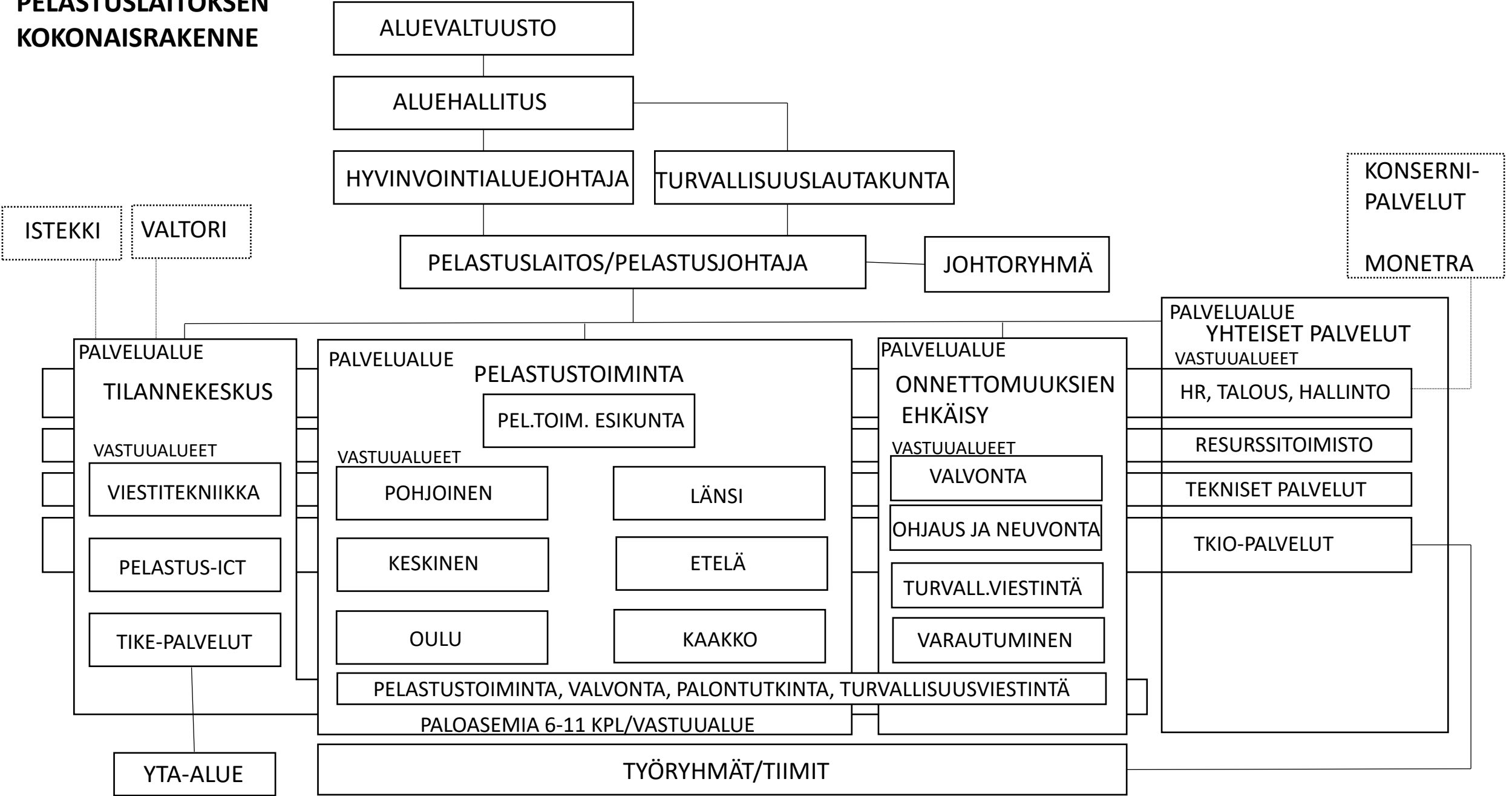
Lisäksi pelastustoimella on edustus muissa valmistelukokonaisuuksissa:

- Konsernipalveluiden organisointi ja omistajaohjaus (sis. konsernin varautuminen, tukipalvelut)
- Henkilöstö
 - Osaamisen kehittäminen
- Hallintosääntö, muu juridiikka
- Sopimusten hallinta
- Talous ja hankinnat
- ICT ja tietohallinto
- Infrapalvelut (sis. omaisuus, kiinteistöt)
- YTA-alue
- Viestintä

Kokonaisrakenne

PELASTUSLAITOKSEN
KOKONAISRAKENNE

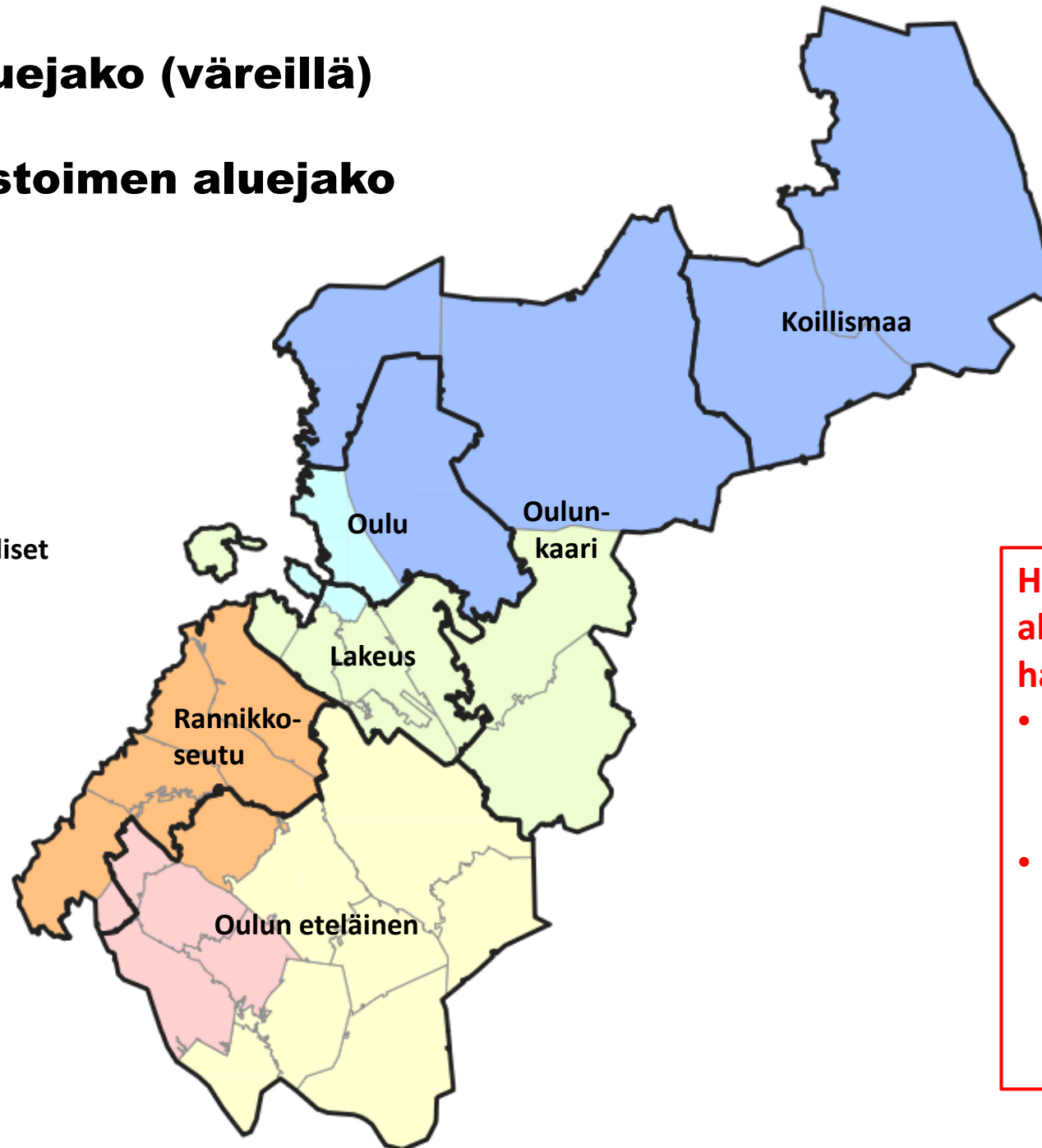

Pelastustoimen aluejako (väreillä)

Sosiaali- ja terveystoimen aluejako (mustilla viivoilla)

Pelastustoiminnan hallinnolliset vastualueet

- Pohjoinen
- Oulu
- Keskinen
- Länsi
- Etelä
- Kaakko

Huom. Pelastustoimen aluejako on pelkästään hallinnollinen

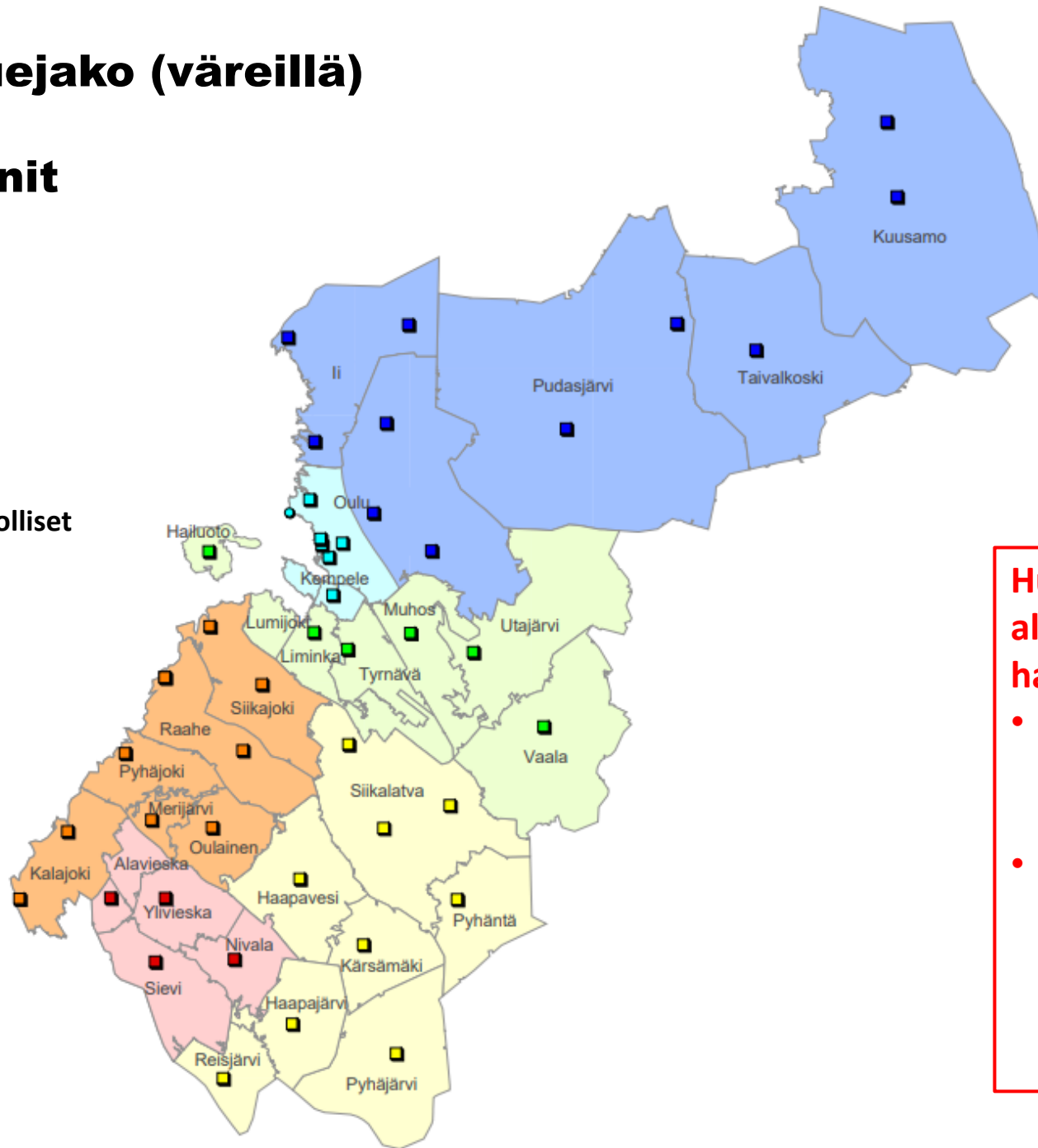
- Alueen väestön avunsaannin näkökulmasta aluejaolla ei ole merkitystä**
- Kohteeseen hälytetään aina lähin, nopein ja tarkoituksenmukaisin yksikkö aluerajoista riippumatta**

Pelastustoimen aluejako (väreillä)

Paloasemien sijainnit

Pelastustoiminnan hallinnolliset vastuualueet

- Pohjoinen
- Oulu
- Keskinen
- Länsi
- Etelä
- Kaakko

Huom. Pelastustoimen aluejako on pelkästään hallinnollinen

- Alueen väestön avunsaannin näkökulmasta aluejaolla ei ole merkitystä**
- Kohteeseen hälytetään aina lähin, nopein ja tarkoituksenmukaisin yksikkö aluerajoista riippumatta**

Pelastustoiminnan palvelualue

- Palvelualue
- 31,9 M€
 - $300,5 + 841 = 1141,5$ hlö

Koko pelastuslaitos

- Pelastusjohtaja 1 hlö

1 hlö

Pelastustoiminnan
Palvelualueen päällikkö
Pelastuspäällikkö

Esikunta vastuuyksikkö
Aluepalopäällikkö
Palopäällikkö
Palomestari

3 hlö

$136 + 35 = 171$ hlö

Vastuualue
Oulu
Palopäällikkö +
Apulaispalop.
6 Palomestari

Paloasemat:
Linnanmaa
Kempele
Haukipudas
Raksila
Ruskonselkä
Oulun VPK

$38,5 + 183 = 221,5$ hlö

Vastuualue
Pohjoinen
Palopäällikkö +
2 Apulaispalop.
2 Palomestari

Paloasemat:
Ii
Kuivaniemi
Oijärven VPK
Yli-Ii
Kiiminki
Ylikiiminki
Pudasjärvi
Syöte
Taivalkoski
Kuusamo
Ruka

$18 + 130 = 148$ hlö

Vastuualue
Keskinen
Palopäällikkö +
Apulaispalop.

Paloasemat:
Muhos
Utajärvi
Vaala
Tyrvävä
Liminka
Hailuoto

$40 + 196 = 236$ hlö

Vastuualue
Länsi
Palopäällikkö +
Apulaispalop.

Paloasemat:
Raahe
Siikajoki
Ruukki
Vihanti
Kalajoki
Pyhäjoki
Merijärvi
Oulainen
Himanka

$32 + 125 = 157$ hlö

Vastuualue
Etelä
Palopäällikkö +
Apulaispalop.
7 Palomestari

Paloasemat:
Ylivieska
Nivala
Sievi
Rautio
Alavieska

$32 + 172 = 204$ hlö

Vastuualue
Kaakko
Palopäällikkö +
Apulaispalop.
1 Palomestari

Paloasemat:
Haapajärvi
Kärsämäki
Pyhäjärvi
Reisjärvi
Pulkkila
Kestilä
Pyhäntä
Haapavesi
Rantsila

Tilannekeskuksen palvelualue

1 hlö

Palvelualueen päällikkö
Pelastuspäällikkö

5,5 hlö

TILANNEKESKUS
ICT-asiantuntija
2 * Viestimestari

1 * app (O), joht. apul.
50 % palomestari (O)
1 * palomestari (J)

Muu työvoima:

- app * 3 (O)
- vapautuva vakansseja
1 kpl (J)
- 3 uutta htv:ta
palomestari
- palomestarit Oulu

Palvelualue

- 0,6 M€
- 6,5 hlö
- henkilöstövaje 3-4 hlö

HUOM. Tilannekeskus laajenee
Vuoden 2024 alussa Pohjois-Suomen
YTA-alueen kattavaksi

Tilannekeskus tuottaa tilannekuvaa ja palveluja sekä
osallistuu pelastustoiminnan johtamiseen siihen saakka,
kunnes riittävä johtamisvalmius on saavutettu

Tiivis yhteistyö soten valmiuskeskuksen kanssa

Onnettomuuksien ehkäisy palvelualue

Palvelualueen päälikkö
Pelastuspäällikkö

1htv

Palvelualue:

- 2,5 M€
- 24 htv
- n. 50 000 asiakaskontaktia/v

9htv

Valvonnan
vastuualue
Paloinsinööri

Palotarkastaja 6kpl

Erityisasiantuntija

Kemikaaliasiantuntija

8htv

Ohjauksen ja neuvonnan
vastuualue
Paloinsinööri

Johtava
palotarkastaja

Palotarkastaja 6kpl

3htv

Turvallisuusviestinnän
vastuualue
Paloinsinööri

Palotarkastaja 2kpl

3htv

Varautumisen
vastuualue
Valmiuspäällikkö

Erityisasiantuntija
(ex. valmiuspääl)

Valmiussuunnittelija

OE-palvelutuotanto

1 hlö

PALVELUALUE:

PELASTUSTOIMEN YHTEISET PALVELUT

PELASTUSPÄÄLLIKÖ (Palvelualue 2,1 M€, 19+7 hlö)

7 hlö

HR, TALOUS, HALLINTO (KONSERNIPALV.)

HENKILÖSTÖPÄÄLLIKÖ

- Henkilöstösihteeri (M)

TALOUSPÄÄLLIKÖ

- Hallinnon asiantuntija
- Taloussihteeri (M)
- Hallintosihteeri
- Palvelusihteeri (M)

5 hlö

RESURSSITOIMISTO VASTUUALUE

RESURSSIPÄÄLLIKÖ

- Apulaispalopäällikkö (50 % työsuojelupäällikkö)
- Liikuntasuunnittelija
- Resurssisuunnittelija 50 % 4 kpl (tai päätoim. 2 kpl)

9 hlö

TEKNISET PALVELUT VASTUUALUE

TEKNINEN PÄÄLLIKÖ

- Huoltoteknikko
- Kalustoesimies
- Asentaja 2 kpl
- Ylipalomies
- Palomies
- Huoltoautonkuljettaja
- Varushuoltaja

4 hlö

TKIO-PALVELUT VASTUUALUE (tutkimus, kehittäminen, inno- vaatiot, osaaminen)

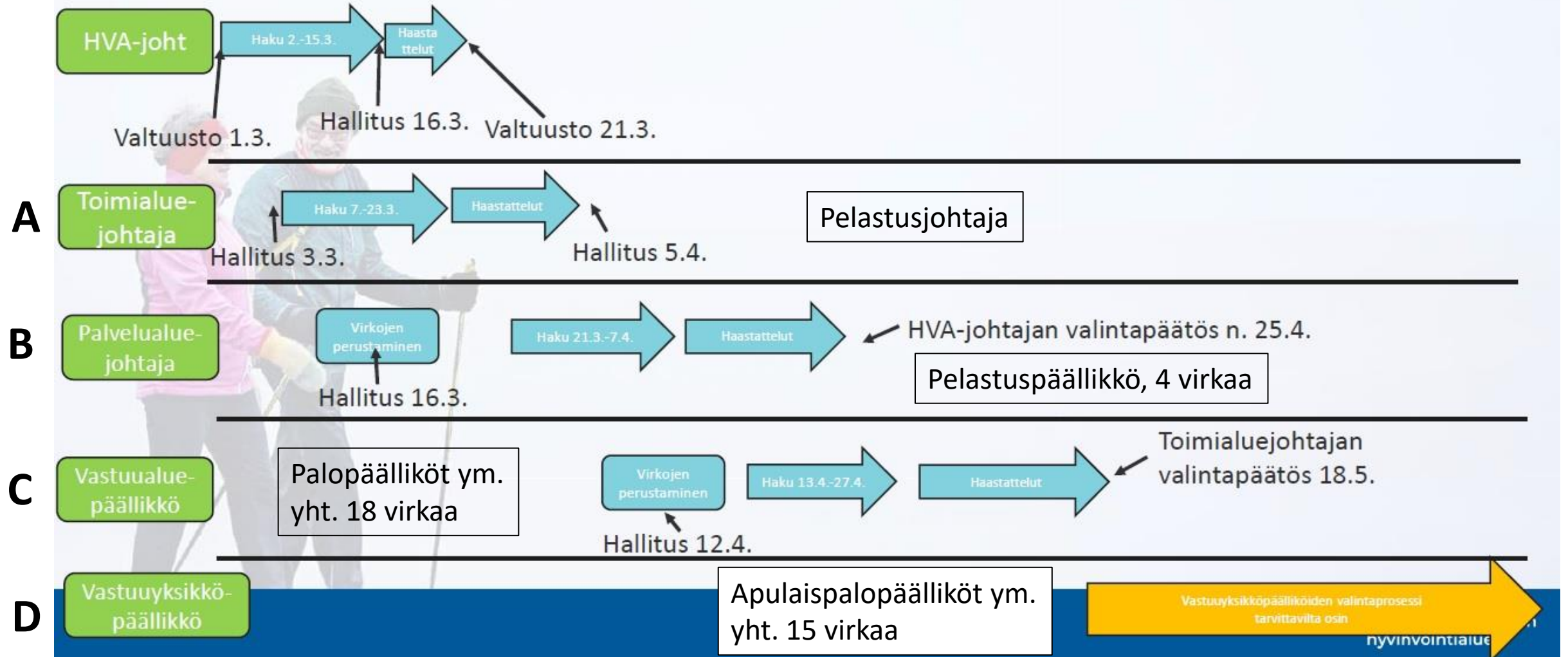
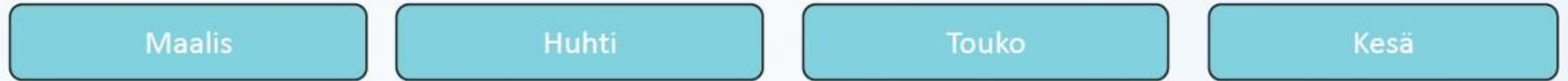
TKI-PÄÄLLIKÖ

- Kehittämispäällikkö
- Riskienhallintapäällikkö
- Koulutussuunnittelija

PUNAINEN = vakanssi on hallinnollisesti konsernipalveluiden organisaatiossa

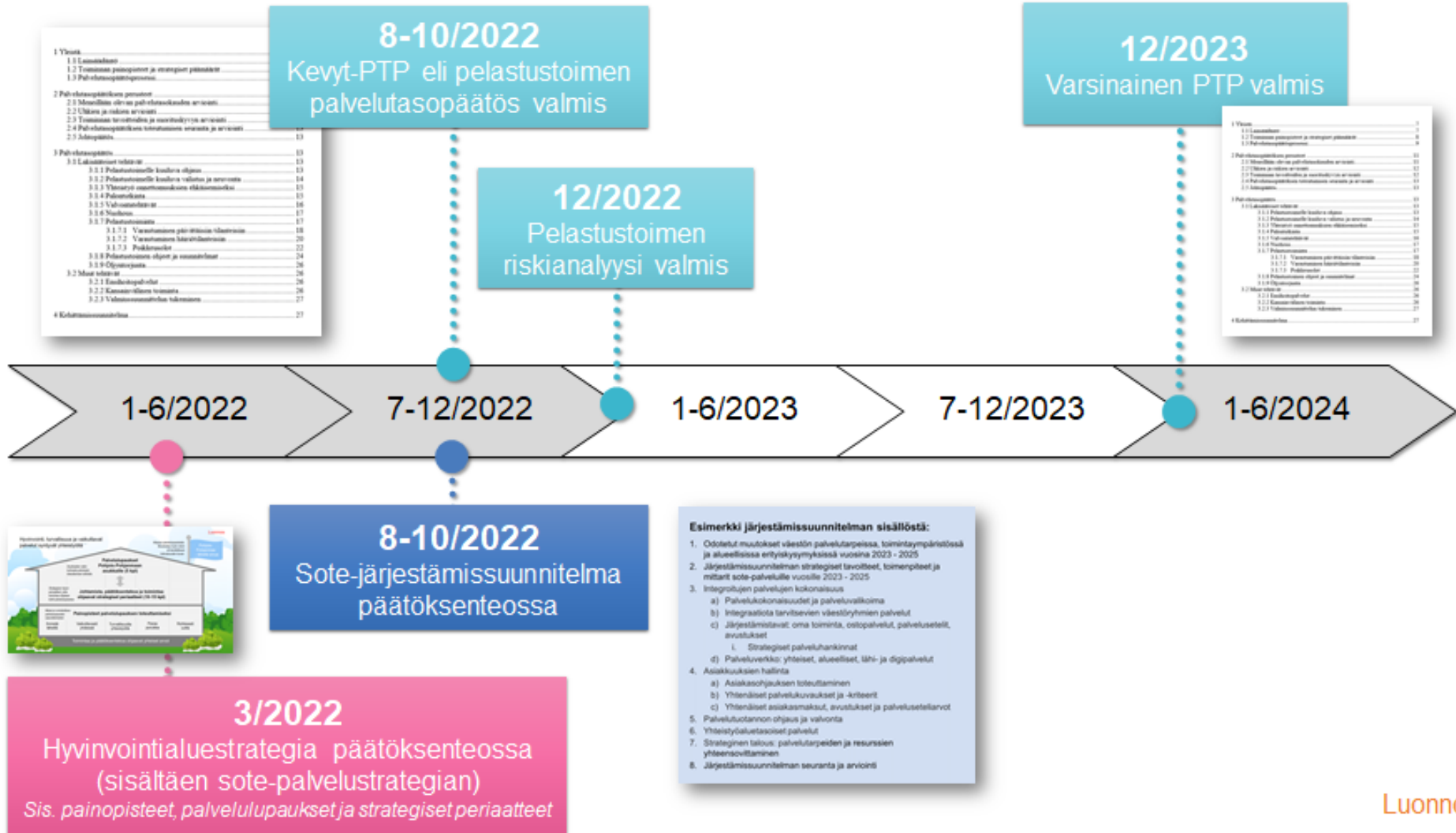
M = Monetran vakanssi tällä hetkellä

Hyvinvointialueen viranhaltijoiden rekrytointiprosessi

E = Henkilöt siirtyvät ilman sisäistä hakua / ilmoittautumista Palomestaritaso ja siitä alaspäin

Pelastustoimen palvelutasopäätöksen valmistelu

Pelastustoimen palveluverkko

- Pelastustoimen palveluverkko (paloasemat) perustuu alueen riskeihin
 - Perustana alueella tehtävä pelastustoimen riskianalyysi (alue jaetaan riskiruutuihin, joilla riskiluokat 1-4)
 - Palveluverkosta päätetään pelastustoimen palvelutasopäätöksessä (*hyvinvointialueen aluevaltuusto hyväksyy*)
 - Palvelutasoa ohjaavat sisäministeriön normit toimintavalmiudesta ja palvelutasosta
- Hyvinvointialueuudistuksella ei sinänsä ole vaikutusta paloasemaverkkoon
- Tulevaisuudessa paloasemaverkkoa voidaan joutua tarkastelemaan
 - Ei voida luvata, että ”yhtään paloasemaa ei lakkauteta”
 - Alueen väestönkehitys vaikuttaa
 - Alueen riskiruutujen muutokset vaikuttavat (esim. 2 -> 3 riskiluokkaan)
 - Toimintavalmiusvaatimusten kansallinen kehitys: yhteiskunnan taloudellinen kantokyky -> saattaa johtaa valtakunnallisten toimintavalmiusnormien keventämiseen?
- Sopimushenkilöstö on alueelle tärkeässä roolissa osana pelastustoimen kokonaisuutta
 - Välttämätön voimavara pienillä ja keskisuurilla paikkakunnilla
 - Toiminnan suurimmat uhat
 - Toimintaympäristön muutos: maaseutu ja Harva-alueet autioituvat, ikärakenne taantuvissa taajamissa heikkenee, pelastustoimintaan toimintakykyisen sopimushenkilöstön saatavuus heikkenee, työpaikkapendelöinti, työelämän kiristyvät vaatimukset, vapaa-ajan muut aktiviteetit
 - Talous: tulevan pelastuslaitoksen talouden kehitys vaikuttaa väistämättä myös sopimuspalokuntatoimintaan

Pelastustoimen rahoitus (1/2)

- Pelastustoimen valtakunnallinen rahoitusvaje riippumatta hyvinvointialueuudistuksesta ja sen rahoituksesta
 - Pelastustoimen valtakunnallinen rahoitusvaje n. 81 M€
 - Pohjois-Pohjanmaan osuus n. 3,3 M€ (toimintavalmiuden varmistaminen, varallaolon korvaava järjestelmä, öljyntorjunnan hankinnat, ylläpitokulut ja torjuntakustannukset, uusien paloasemien vuokrakustannukset)
- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen rahoituslaskelma pelastustoimen tehtävissä (VM 7.10.2021)
 - Siirtyvä kustannus 34.772.493 € (84 €/as)
 - Laskennallinen rahoitus 37.064.303 € (90 €/as)
 - Muutos +2.291.809 € (+6 €/as)
- Seuraavat tarkemmat rahoituslaskelmat saadaan huhtikuussa 2022

Pelastustoimen rahoitus (2/2)

- Pelastustoimen rahoitus vuonna 2022 (OKPL+Jopela) 37,8 M€
 - Vuoden 2023 rahoitus: perustana ½ TP2021, ½ TA2022
 - Vuoden 2024 rahoitus: perustana TP2022
 - Vuoden 2025 rahoitus: perustana laskennallinen rahoitus 37,1 M€ (VM:n laskelmat 7.10.2021 -> päivittyvät)
- Vuoden 2022 rahoitus ja laskennallinen rahoitus tasapainossa, mutta otettava huomioon:
 - Palkkojen harmonisointi n. 1 M€ (karkea arvio)
 - ICT-muutuskustannukset X €
 - Paloasemainvestoinnit ja muu investointivelka X €
 - Muut muutuskustannukset X €
 - Ei enää tasapainossa ja rahat eivät riitä -> *johtaa pelastustoimessa mahdollisesti tasapainottamistoimenpiteisiin?*
- Lisärahoitus pelastustoimen palvelujen turvaamiseksi
 - Rahoituksen oltava riittävää pelastustoimen lakisääteisiin tehtäviin
 - Lisärahoitusta valtiolta, jos normien edellyttämään palvelutasoon ei muuten päästä
 - Mahdollinen lisärahoitus viiveellä ja hyvinvointialue ei voi ottaa lainaa käyttötalouteen

**Kiitos
mielenkiinnosta!**

Lisätietoja

- Pelastustoimen vastuunvalmistelija, pelastusjohtaja Petteri Helisten
 - Oulu-Koillismaan pelastuslaitos
 - p. 044 703 8601
 - s-posti: petteri.helisten@ouka.fi